

Motion till riksdagen 2019/20:2478

av **Margareta Cederfelt (M)**

Förebyggande arbete mot organiserad brottslighet och våldsbejakande extremism

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ytterligare förebyggande arbete mot organiserad brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ytterligare förebyggande åtgärder mot våldsbejakande extremism och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Dagens hot mot människors frihet och det öppna samhället är omfattande. Det talas i olika sammanhang om ett nytt normalläge med växande extremistmiljöer, bristande säkerhetsskydd och ett ökat underrättelsehot. En av samhällets med angelägna frågor för att värna demokrati och trygghet är att motverka kriminalitet och extremism.

De våldsbejakande extremistiska miljöerna och den organiserade brottsligheten har vuxit under de senaste åren, såväl i Sverige som i omvärlden inklusive i våra grannländer. Svenska myndigheter arbetar dagligen för att motverka terrorism och brottslighet som har sin grund i våldsbejakande miljöer. Flera initiativ har tagits på olika nivåer, kommunalt, statligt och i civilsamhället och internationellt de senaste åren i syfte att utveckla och samordna förebyggande våldsinsatser och extremism.

Det finns inga enkla lösningar för att motarbeta våldsbejakande extremism, det behövs insatser på flera nivåer. Det viktiga är att samhället tydligt agerar för att extremistiska våldsbejakande miljöer inte normaliseras. Rättsstaten och civilsamhället behöver stå rakryggat och tydligt markera att våldsbejakande extremism inte accepteras. En del i detta är ett aktivt förebyggande arbete för att förhindra att den våldsbejakande extremismen slår rot i samhället.

Vårt grannland Danmark bedriver sedan åtskilliga ett effektivt förebyggande arbete där samspelet mellan brottsbekämpande och förebyggande åtgärder är väl utvecklat. En av grundstenarna i det danska förebyggande arbetet är samverkan mellan skola, socialtjänst och polis. Metoden bygger på generellt förebyggande åtgärder i kombination med specifika gruppinsatser och individorienterade åtgärder. Samarbetet mellan de olika instanserna är bredare och djupare än vad som är fallet i Sverige. Fördjupade förebyggande arbete baserat på den danska modellen förordas i regeringens utredning för att förebygga våldsbejakande extremism, SOU 2013:81.

Ett kriterium för effektiv samverkan enligt den danska modellen är sekretessregler som möjliggör att myndigheterna kan utbyta information vid misstanke om brott. Utifrån den situation som råder på sina håll i Sverige skulle de förebyggande insatserna troligen stärkas om anpassades för att möjliggöra informationsutbyte. Regeringens utredning om informationsutbyte vid samverkan mot terrorism, SOU 2018:65, betonar bland annat att lagstiftningen bör behöva utformas så att fördjupad samverkan ges möjlighet att fungera i praktiken.

Särskilt viktigt i det förebyggande arbetet är att arbetet med unga. Därför behövs bland annat fler och effektivare sociala insatsgrupper. Sociala insatsgrupper innebär en samverkan mellan socialtjänst, skola och polis i syfte att på individnivå stödja unga personer med att upphöra att begå brott. Insatserna kan exempelvis innebära stöd för att stärka det sociala nätverket, särskilt stöd i skolarbetet, särskild yrkesträning, arbete och fritidssysselsättning.

År 2013 ändrades lagstiftningen så att en uppgift som rör en enskild person under 21 år i vissa fall skall kunna lämnas från socialtjänsten till polisen. Det finns dock indikationer på att det tyvärr fortfarande förekommer svårigheter att nödvändig information delas mellan socialtjänsten och polisen.

Tyvärr finns det också andra delar inom lagstiftningen efter inom att stort antal områden. Bland annat behöver påföljderna skärpas och polisens möjlighet att kalla till förhör utvecklas. Denna motion är dock avgränsad till det förebyggande arbetet ur perspektivet informationsutbyte och sekretess.

I syfte att säkerställa att frihet och öppenhet kan garanteras i samhället följer komplicerade avvägningar mellan personlig integritet och nationell säkerhet. För att garantera den individuella integriteten behövs öppenhet och transparens kring lagstiftning, samarbete och arbetsmetoder liksom att myndigheter ges rätt verktyg för att effektivt och rättssäkert motverka våldsbejakande extremism och organiserad brottslighet.

Margareta Cederfelt (M)